



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.



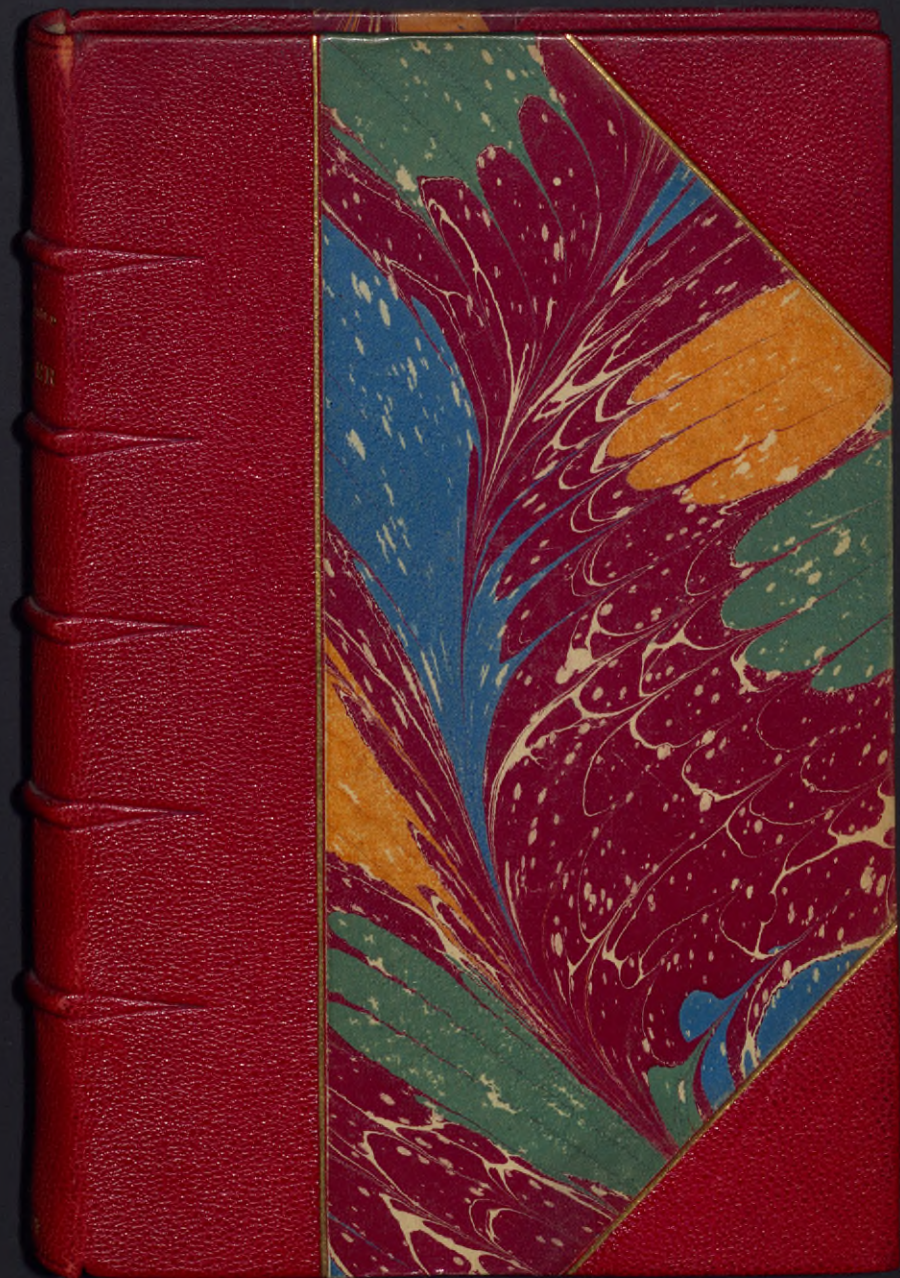
GÖTEBORGS
UNIVERSITET



LUNDS
UNIVERSITET



UPPSALA
UNIVERSITET





Carl Snoilsky



Lit.
Su.

S

Grefve Carl Lovilsky

?

ronnadesfullt

Sox.

Faint, illegible handwriting at the top of the page.

Faint, illegible handwriting in the upper middle section.

Faint, illegible handwriting in the middle section.

A simple, light pencil sketch of a curved shape, possibly a letter or a decorative element.

Dikter
af
Hugo Tigerschiöld



D I K T E R

HOOD TIBERSTOIA

THE END

THE END OF THE WORLD

DIKTER

AF

HUGO TIGERSCHIÖLD

TREDJE SAMLINGEN



STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

STOCKHOLM 1898

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

INNEHÅLL.

Dikter från skog och sjö.

III.

Svensk sommarnatt	9	Återeröfving	21
»Ejdern»	13	Vid skrifbordet	23
På Jungfrufjärden	15	I trädan	25
Visa	17	Sista flyttningen	26
Sången	20		

Från skilda marker.

Svensk mark	31	Drömmare	53
Försvar	33	Rymmaren	55
Unga hjältar	36	I stengropen	59
Från Lejonbacken	39	Från Norrtullsgatan	62
Bön till Lifvet	43	Volterras ros	66
Skiftesbruk	45	På torget i Luzern	68
Framför det ondas borg	48	Till kanslirådet N. Fr. Sander	71
Heimer	50		

Väpnarens visor.

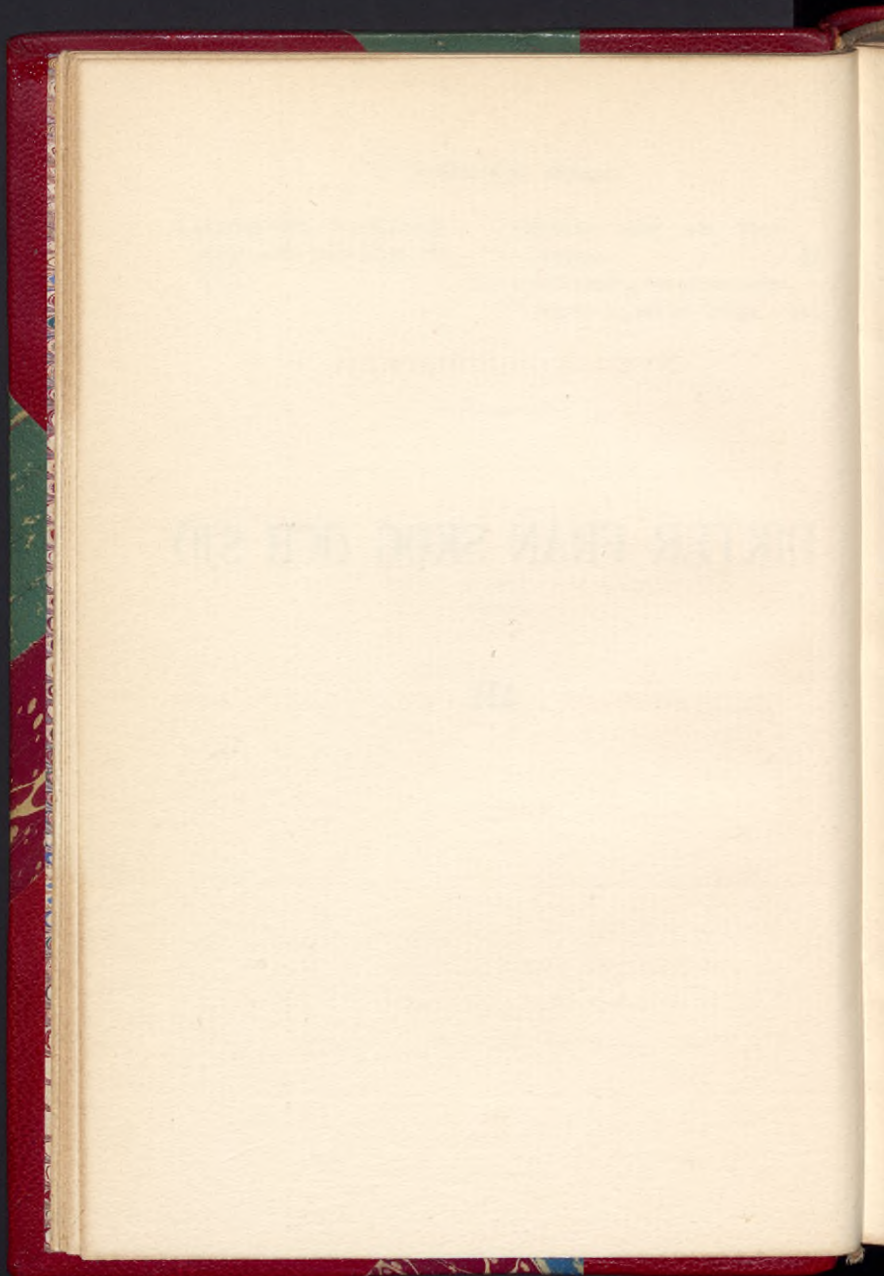
Väpnarens visa i skymningens timma	77	Väpnarens visa om tystnadens sjö	86
Väpnarens visa om den underbara drömmen	80	Väpnarens visa, då han drager till det Heliga landet	88
Väpnarens visa om Helig i rosengård	83	Väpnaren sjunger om mötet vid himlens port	91
Väpnarens visa om Rosalill	85		

Ur Lekarrens sånger.

Lekarrens sång om Herr Ry- nings möte med den gamla Ella	95	Lekarrens sång om Herr Margros	98
		Lekarrens sång om ulfven, som förgrep sig på det heliga .	100

DIKTER FRÅN SKOG OCH SJÖ

III



Svensk sommarnatt.

I nattens dunkel, genomväfdt af ljus
från dag, som flytt, och från den dag, som nalkas,
än glöder sakta villans röda hus,
som af syrenens hvita klasar svalkas.

Nu somnat sött i sina sängar
utan gråt och grin
mina hjärtans små drängar
Mildelin och Vildelin.

Mildelin drömmer om Rosenkind
uti den förtrollade skogen,
Vildelin drömmer om haf och vind
och skum, som yr öfver bogen.

Mildelin drömmer om hvita lamm,
som dricka af bäckens vågor;
Vildelin drömmer om hästen Fram,
som bär genom eld och lågor. —

I, sprängda hälfter af min själ,
drömmen länge och väl!

Fjärdens mummel tystnar
nedanför,
skogen står blå och lyssnar
med fint gehör
på Sylvias muntra giga,
den ingen kan se,
och på trastens sorgsna oboe.

I skuggan af de höga land,
där glider invid strand
för vindens sista andetag
en segelslup emot den nya dag.

Och flyende från skogens mörka band
en skara björkar rädd sig flockar
längst ut vid uddens rand
och speglar, lutad öfver vikens vatten,
i djupet sina ljusa lockar. —

Nu bidar skygg den svenska sommarnatten.

Från ängen dimmor stiga
alltsom en offerrök,
och vind och vågor tiga,
och stum är trast och gök,
och i sitt gömda bo
har gräsets trägna skära
för natten gått till ro.

Nu nalkas du, jag känner du är nära,
du svenska sång, som bor i skogens djup
och dina toner lärt af granars susning,
af bäckars sorl och älfvars brusning,
du sorgeglada, som från bergens stup
har sett förblekna kvällens sista ljusning,
sett solen stiga öfver snöigt fjäll
och sjunka ner i haf en sommarkväll.

Kom denna natt du svenska sång till mig,
nej, ej till mig, till mina söners läger,
gif dem det bästa, som du äger,
att de må älska, ständigt älska dig.

När de i morgon vakna upp med solen,
ett stjärneblomst, i deras lockar fäst,
i deras gula skor den blå violen
skall vittna, att du varit deras gäst.

»Ejdern».

»Ejdern» vill ut till kobbar och skär
vid hafvets böljande slätter.
Släpper jag tåget jag håller här,
af som en pil han sätter.
Kom och stig med foten nu ombord,
för en långfärd har jag planen gjord —
tre dar och två blånande nätter.

Fjärden brusar med skummande sjö,
just som jag vill ha den.
»Ejdern» tycker vår sommarö
ligger för nära staden.
Kosan ta vi genom Gälnö port,
första nattkvarter en fager ort,
å Sollenkrokafladen.

Där få vi vakna vid fågelsång
från midsommargröna stränder,
när vinden hviskar i skogens fång
och dagen sin låge tänder.
Lyfta litet vi på tältets flik,
se vi på den spegelblanka vik
simmande kull af änder.

»Ejdern» är bunden med mänskosvek
här inne vid vass och alar,
»Ejdern» längtar till fågellek
i böljornas berg och dalar.
Inom Vaxholm är det bara skvalt,
men där bortom friskt och grönt och salt
i Ägirs skimrande salar.

Lidingön 1893.

På Jungfrufjärden.

Fjärlil, du som sitter
midt i solens glitter
på mitt segel, vit som snö,
vill du med på färden
öfver Jungfrufjärden
till det gröna Runmarö?

Ingen än vet af'et —
vettande mot hafvet
ligger där ett rosenhult.
Skära blomstergömmen,
sköna som i drömmen,
skall du där få öfverfullt.

Medan rosor ånga,
skall i kväll du fånga
där din korta kärleksdröm?
Tyst i solen svingar
där på hvita vingar
fjäriln, som dig väntar öm.

Skall, när västern färgas
röd af sol, som bärgas,
där ditt fjärilsbröllop stå,
och när, djupblå, natten
skuggar ö och vatten,
du din död i kärlek få?

Visa.

Ha vi samma tankar
härom, du och jag,
lätta vi vårt ankar
strax i morgon dag,
medan ännu dimman
uti gryningstimman
som en slöja fladdrar
omkring öns behag.

Glänsa berg och kullar,
glöda fjärd och sund,
solens eldklot rullar
upp ur hafvets grund.

Antänd himlabågen
speglar sig i vågen,
all naturen vaknar —
hvilken morgonstund!

Känn, här in i viken
vindens första drag,
focken opp, och piken
i en vändning tag!
Strandens orrar kurra,
flugorna de surra,
och den blåa dufvan
gör åt land ett slag.

Men vi vilja sträcka
ut åt skärens band,
hvarest ejdrar häcka
på en solig strand.
»Gandul» börjar luta,
se, i lä en skuta
där för styrbords halsar —
fall, fall af ett grand!

Ha vi samma tankar
härom, du och jag,
lätta vi vårt ankar
strax i morgon dag,
medan ännu dimman
uti gryningstimman
som en slöja fladdrar
omkring öns behag.

1895.

Sången.

Än ligger dalen i nattens blund
och slumrande sjö och land.
Men när gryningen skimrar vid skogens rand,
då vaknar guldfågel i lund.

Han sjunger, så länge solens glans
behåller sin purpurfärg,
så länge kring tjärnen går älfvornas dans
och öppet står alfkungens berg.

Men när soln kör i höjden sitt gyllene spann
och bonden på åkern sin plog,
när kolaren hugger i furuskog
och dagen äflas, då tystnar han.

Återeröfning.

Hit drog en man från dalens täta bygd,
han fällde skogens träd, bröt mark och svedde,
han reste stugan här i klippans skygd
och tog sig kvinna och ett bo sig redde.

Men nu är torpet lagdt i ödesmål
och skogen återtar sitt gamla välde.
I fåror, ristade af plogens stål,
stå granar upp i stället för de fällde.

Här lefver mänskligt lif blott som en myt.
I stugans halft förfallna källarsvale
den gamla gräflingen har redt sitt gryt,
där ingen störa skall hans vinterdvale.

Nu rastar älgen här vid källans ho
på väg att söka sina fjärran sleken,
här tassar åter vildmons gråa lo,
och mården smyger omkring tjäderleken.

Allt trängre slutet skogens jägarring
att hämnas länge lidna oförrätter,
den sista apeln har fått dödligt sting
af granens säkert fällda bajonetter. —

Skogsvandrarn villats från sin krökta stig,
ej kända toner genom träden susa;
mörk, majestätisk skogen reser sig,
och segerhymner i dess kronor brusa.

Vid skrifbordet.

Hvar är mitt rum? Förvandladt på minuten,
dess skrankor falla — ej mer innesluten!

Golfvets jämna yta
gröna böljor bryta;
gråa väggar vikande sig byta
i en fjärrblå skog.
Sol med glada miner
genom taket skiner,
vinden fyller fläktande gardiner,
skummet yr kring »Ganduls» bog.

Ljufligt, o, hvart
än mitt öga far!
Där i lovart
Nämdö land jag har.

Åt det hållet
hör jag havvets dån,
protokollet
seglar jag ifrån.

Handen knyter
sig om rodrets kult,
fjärden bryter,
men jag håller fullt. —

Men hvad ser jag skynta där?
En töckenvägg sig reser tvär.
Är det ett tak, som skuggar solens ljus?
Se, hafvet stelnar, tystnadt är dess brus.

Hvar stöder väl min arm?

Hvad! Emot stolens karm. —

Ja, där är min byrå, här mitt bord,
porslinshunden står där och skäller,
och luntan fattas ej heller,

nej, nej, den sväller.

Jag stannade midt i ett ord —

se så, nu är den seglatsen gjord.

I trädan.

Ett trädsgärde, du kan väl det se,
där hvarje fåra är en kommitté.

En man vid plogen går där tyst och böjd,
han ser ej skogen, ser ej himlens höjd.

Bed, att ur vecken af hans arbetsblus
en lärka stiger under toners brus! —

Dock om han hinner skogen, dit han trår,
månn' någon ro han i sitt hjärta får?

Om renen snabb flyr in i djupan skog,
han blir ej af med järfven vid sin bog.

Sista flyttningen.

När en gång det är min tid att dö,
för mig ut ur staden i det sista,
att jag må, förr'n mina ögon brista,
än en gång få skåda skog och sjö.

Mer än stadens tornhus är mig värd
minsta hydda, blott den är belägen
något fjärran från den stora vägen
och vid stranden af en solig fjärd.

Vägen dit är för den trötte lång,
men dess längd mig likväl ej förskräcker;
målets skönhet nya krafter väcker,
jag är viss att hinna fram en gång.

Bär mig ut i junisolens ljus,
låt mig sträcka mina svaga händer
än en gång mot sommargröna stränder,
lyssnande till furuskogens sus.

Där är godt att vara, ty jag tror:
lika klart som någonsin ditt öga
återspeglar sjön det himmelshöga,
Gud, som bor i allt, hos alla bor.

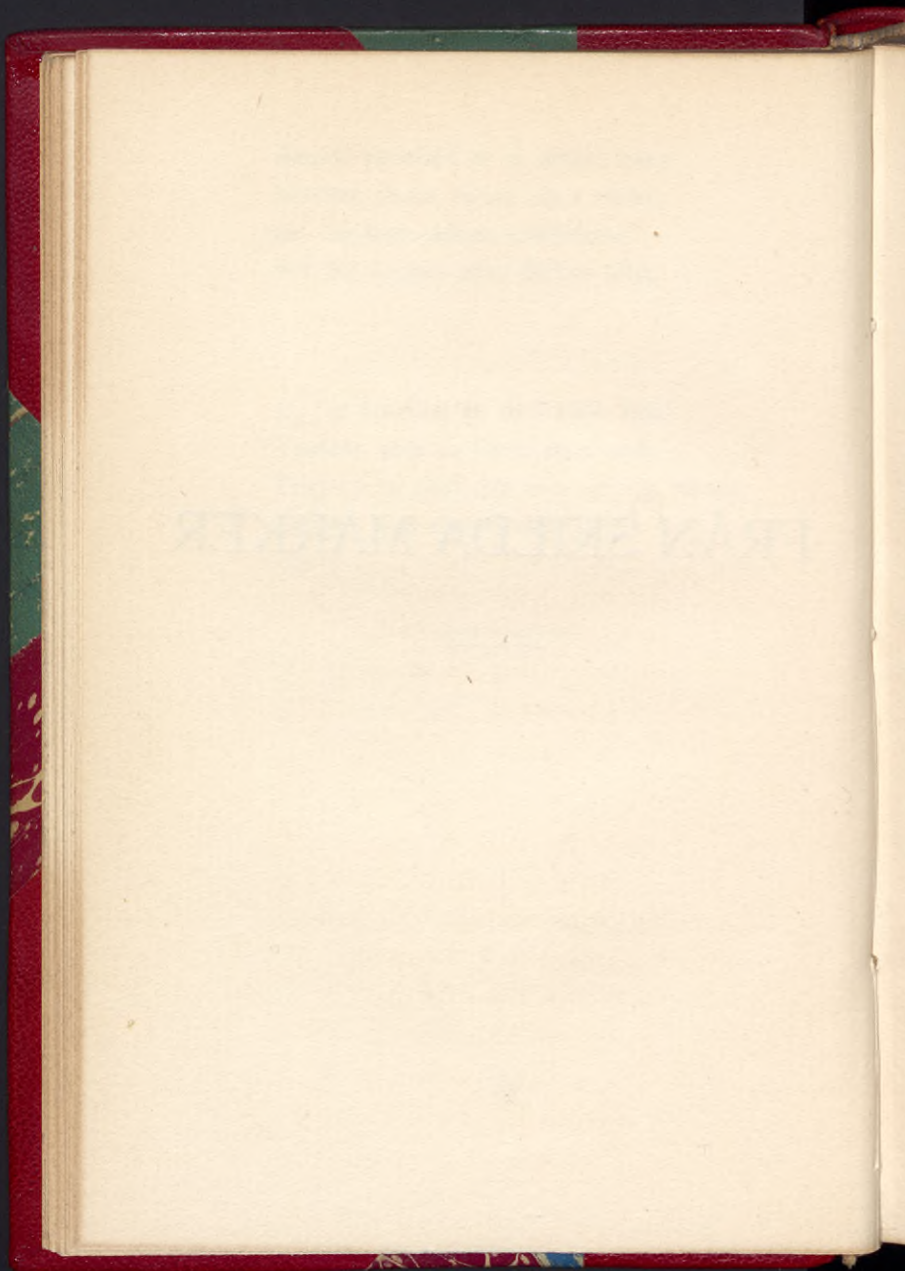
Skog stod mörk vid barndomshemmets vägg.
Ej jag räddes skogen, ty jag trodde,
att den gamle, som där inne bodde,
var Gud Fader i sitt hvita skägg. —

Håll mitt hufvud uppe med din hand,
när det lider emot solnedgången
och jag ser ännu för sista gången
purpurfärgas himmel, sjö och land.

Sinnets räckvidd är ej längre trång,
himplens portar öppna sig i väster,
se, där inne skimra glädjefester,
hör jag änglars eller fåglars sång.

Ja, jag kommer nu med stilla fröjd.
Vindens ande är Guds egen ande.
Frigjord nu med den min själ sig blande,
stigande mot aftenhimplens höjd.

FRÅN SKILDA MARKER



Svensk mark.

Du lycklige, som fått
en ägolott
utaf den svenska jorden,
en bit utaf vårt fosterland,
en teg, en skog, en strand
i norden.

Din är den mark du trår,
din den du sår,
din denna åkerlinda.
I sommarsol och klöfverdoft
du kör till ladans loft
din skrinda.

Du hör, när helst du vill,
svensk fågels drill,
en suck ur svenska skogen,
när på din förstutrapp du står,
när du i åkern går
vid plogen.

Svenskt klingar billens stål,
svenskt helgesmål
du hör i kvällen tona.
Svensk sommarns dag, svensk vinterns natt
när norrskenen därå satt
sin krona.

Här mellan skog och haf
är fäders graf,
du deras närhet anar.
Här blir också ditt kummel lagdt.
Svensk skall där stå en vakt
af granar.

Försvar.

Vid kolerans annalkande och rykten om urtima riksdag.

Det går ett skri längs Östersjön och Botten,
från Svenska Björn i dimman dåna skotten.
Han kommer, österns skräck, med krig och örlig,
han kan ej hejdas, han är obönhörlig.

Se, millioner äro hans vasaller
och milliarder hvar af dem befaller.
I går vid Kaukasus, i dag vid Neva,
hans vilja är, att intet lif skall lefva.

Det svenska folket rustar sig till striden,
än är ej lifvets ljusa dag förliden.
Att ut i skärens hafsband möta bjarmen
en här sätts upp med högrödt kors om armen.

Urtima ting besluta offervilligt,
där ingen prutlust frågar: är det billigt?
Ej tanke på att i partier skiljas,
allt, som begäres, utan tal beviljas.

Längs hela kusten byggas bastioner,
väl ej för krut och kulor och kanoner. —
glasbatterier blänka och förråder
af varma krus och hvita linnevåder.

I luften kretsa redan Österns gamar,
och skräcken hvarje handlingskraft förlamar.
Där brusar pestens svarta skepp i natten
med lik vid skot och hals och lik vid ratten.

Hvi darren I? En värre lott än döden
är gå till mötes blytung träloms öden.
Än lefven I, ännu I ären frie,
men frukten slafvens ok, ej dödens lie.

Hvar äro, svaren, edra bastioner,
hvar finnes krut och kulor och kanoner?
Hvar, hvarest, hvar är hären, hären, hären,
som vakta skall de fria svenska skären?

Aug. 1892.

Unga hjältar.

Till minnet af

A. Björling och E. G. Kallstenius.

Den syn, som hägrar längst i norr, hur skön!
Där står ett slott, af iskristall dess murar,
af blå safir dess pelare och krön,
och stormen blåser där i silfverlurar.

Isjungfrun bidat där i tusen år;
af köldens veteran är vakten hållen.
I norrsken flammar hennes blonda hår,
af stjärnor gnistrande är mantelfällen.

Isjungfrun bär ej ännu något namn,
hon väntar på den mans, som först dit hinner,
hon honom sluter i sin marmorfamn,
och norrskens kronan på hans änne brinner.

Men vägen dit hän öfver öde haf,
där isen tornande i klippor vältrar,
är märkt af döden: där är graf vid graf
för modets och försakelsernas hjältar.

Stålkädda skepp med män i hundratal —
se isens skrufstäd där dem söndersmula!
Två ynglingar uti ett bräckligt skal,
hvars vimpel svajar stolt, den blå och gula!

Jag vet, det sägs: utrustningen var klen —
förlof, det bästa fanns: två svenska hjärtan
i lifvets och i ärans morgonsken
förutan skugga från den stora smärtan.

Där fanns ej vank vid deras unga själ;
på egen kraft hur lockande att lita.
Ej guldets drake bitit deras hälar,
all deras trånad var det rena, hvita.

I kloklingar, som gifven efterråd
och skaken hufvudet åt öfvermodet —
långt hellre då en smula öfverdåd
än dådlöshet, som smyger gift i blodet!

Red ut med män ett skepp, om nu till bragd
den svenska äran längtar yfverboren!
Ej nog att leta, om än oförsagd,
de gamla, sekeldammuppfyllda spåren!

Sök nya spår med kurs på polens slott,
två unga hjältars väg vid ishafsranden,
och om de stupat, innan fram de nått,
res af granit dem då en vård på stranden!

Mot stormen fast, skall där i öde trakt
den isbelupen evigt vittne bära
om ungdomsviljans ideala makt,
om Sveriges armod och om Sveriges ära.

Från Lejonbacken.

Nu rider rikets årsälle drott
med blågula plymer i hatten
i Lejonbacken till Stockholms slott,
när ljus är septemberratten.
Från torgens och gatornas vimlande hop
än ljuda fanfarer och jubelrop
öfver strömmens speglade vatten.

Han hejdar sin häst på backens krön,
han plockar en ros ur den slinga,
som folket har virat, doftande skön,
om skimmelns löddriga bringa.
Där ligger hans tjusande stolta stad
i månens förtrollande silfverbad,
hvarur lusteldar gnistrande springa.

Palatser stiga ur vattnets djup
med tusende rutor, som glimma,
i skuggan af malmarnas branta stup
hvad skepp som på böljorna simma,
och Djurgårdens lundar, där konst och id
ha rest en triumfbåge hög och vid
för årets skönaste timma!

I natten, lik vårens ljum och ljus,
som aldrig på ögat blundar,
han ser ej blott stadens glimmande hus
och alla dess öar och lundar,
han skådar allt Sveriges sköna land,
där det ligger tyst mellan fjäll och strand
i drömmar om tid, som stundar.

Dess odlade tegar från trakt till trakt
med gårdar och byar i hvila,
dess skylrande skogars tysta vakt
vid svedja och kolarmila;
se lågor slå upp från masugnskrans
och i natten mot himmelens stjärneglans
som brinnande böner ila.

Han blickar kring fästets blånande rund
med handen på springarns manke,
i festens skimrande sköna stund
hans tanke är allvarstanke,
han tänker sitt Sverige starkt och stort,
när långt från dess flammande norrskensport
världsfolken gå lytte och kranke.

Ur hafvet höjer sig Sveriges vall
likt Atlantis, det sagoblida.
Han hör dess tusende älfvars svall,
dess susande skogar vida,
och odladt ser han hvart ödesmål,
ur det snöiga fjället det klingar som stål,
hvar släggan slår mot dess sida.

De män, som bland skärens klippor bo
och vid älfvarnas buktande brinkar,
bevarat sin frihet, sin ljusa tro
och det mod, som i faran ej blinkar,
germanernas ädlaste sinnelag,
som skiftar likt himlen en vårens dag
men trår blott dit äran vinkar.

Men farer ej efter hvad främmadt är
med seder de fjärranländske,
behåller friheten hög och skär
och färgerna fosterländske.
Ej stoltare tecken ett folk vet af
än solens guld öfver blånande haf. —
I svenske män, varer svenske!

1897.

Bön till Lifvet.

Här ångar jorden, väntande och varm
som hjärtat i en nittonårings barm;
där ligger bergets häll så kall och hård
som grafvens stengolf på en kyrkogård.

Och se, i hvarje flyende minut
strör Lifvet frön i millioner ut.
Ett skjuter rot i jordens varma famn,
då tusen dö på klippan utan namn.

Väl utan namn men icke utan ve
i hällens grunda skrefvor tvina de,
förbannande det lif, som Lifvet gaf;
den vagga dem bestods är deras graf.

Slit från din syn din blindhets svarta band!
Slut för en dag, af nåd, din rika hand!
O, nej! Spräng klippans grundval med ett ord
och fyll dess djup med varm, jungfrulig jord:

att hela jorden varder som en äng
med tusen blomst från Lifvets örtesång,
och som en lofsång under himlens loft
till Lifvets tron skall stiga deras doft.

Skiftesbruk.

Högt sorla människor här, och hästar gnägga;
fast middag bränner, har ej staden ro.
Men de, som gatans golf med stenar lägga,
de hafva lagt sig som i eget bo.

På själfva gatan sofva de i gruset
sin ljufliga, sin korta middagstid,
ej aktande det ringaste på bruset
från gatorna och torget tätt invid.

Ej störda af de ängsligt snabba stegen,
som invid deras hufvu'n jaga fram,
de sofva i en sömn, som är dem egen,
en lugn, en stärkande, en allvarsam.

Vid järnstöt och vid hacka djupt de sofva
med gammal sten till hufvudunderlag,
där ännu dåna, brusande och dofva,
karossers buller, smidda hofvars slag.

Hur skilda äro de från dem, som jäkta
på trottoaren här med trötta drag,
som, när de slumrat, plötsligen bli väckta
af tankar från den feberheta dag.

Friskt korn kulturen hungrande betingar,
att ej dess växt må stanna af till slut.
Dess dofva tröskverk slukar nya bingar
och kastar tomma ax och agnar ut.

Som jorden växlar mellan sådd och träde,
så växla släkter mellan ro och id.
Hvem räknar efter, hvilken teg gett säde,
blott äringen blir rik och tung och strid.

De, hvilkas öfverspända krafter svikta,
till hvila sjunka snart i gruset ner;
stån upp, I dagakarlar, vederkvickta,
det nya seklet gryr — det kräfver er!

Framför det ondas borg.

Till storms, till storms med böljande standar,
en nordan susar genom sidenveckan,
och himlen själf ger stridens dofva tecken,
och fästets murar gifva återsvar!

Till strids för mänsklighetens helga Graal,
klenoden, som, af himlen nederfallen,
är innesluten bak den fasta vällen,
men, frigjord, frälsa skall från alla kval.

Sju bryggor vindas öfver vallens flod,
sju äro portarna, som fästet stänga,
två gånger sju de torn, som öfverhänga —
sju synder suga hjärtats varma blod.

En skans är stormad — blott ett utanverk
åt fästet, hotande i nattens dimma;
och se, där växer på en enda timma
en ny, som trotsar nya seklers verk.

Och dock framåt i täta, fasta led,
om ock klenoden oupphinnlig låge!
Den blix, som korsar firmamentets båge,
i natt bestyrker, älskade, vår ed.

Hvad helig eld i dina ögons härd,
kom du, mitt hjärtas vän, intill min sida,
låt oss i dunklet vid hvarandra strida,
din tro är starkare än lans och svärd.

Skall fästets styrka komma oss på skam —
nåväl, vi gå mot döden mera trygga,
om blott vi, fallna, bilda må en brygga,
där våra söner hinna längre fram.

Heimer.

Heimers vandring är mödofull,
ej ljudar hans harpas gull.
Sångens barn i dess gömma
skall sofva godt;
liten Aslög skall drömma
om sin faders slott.
Heimer kan ej sjunga
i folkets klunga,
bygdernas vägar äro honom så tunga
som åkrarnas svarta mull.

Ingen vet hvad i sin harpa han bär.
Sången slumrar där skär.

Stundom i kvällens timma
vid vindens låt
tycker sig folket förnimma
suckar och gråt.

Då kan man Heimer höra
vid strängarna röra
och likasom sakta hviska i någons öra,
som i harpan är.

Natten är sval och tryggande skum,
sången i harpan stum.

Långt från kväfvande trängsel
i bygd och gård
Heimer vill lossa dess fängsel
i öde mård.

Där hör han böljorna välla
från världsträdets källa,
genom granarnas dunkel han hinner dess sälla,
heliga, tysta rum.

Heimer där sina strängar slår
och sjunger om livvets vår.

Sången förtonande ekar
i skogens djup,
älfvorna hejda sina lekar
och forsen sitt stup.

Och fram ur harpan träder,
när skönast han kväder,
sångens kungadotter i silkeblåa kläder
och i gyllne hår.

Drömmare.

I vinternatten glider tyst Norrström,
och tysta ligga gator, torg och gränder,
där tusen rigga en och hvar sin dröm
och lägga ut mot fjärran ljusblå stränder.

Befriade af egen viljas hand,
där segla bort kulturens arbetsfångar
att återfinna ett förloradt land
och vandra skogens dunkelgröna gångar.

Men handling vaken är för feg och rädd
att föra ut hvad den i drömmen lofvar:
se ingen, ingen, sprungen ur sin bädd,
skall bräcka fångenskapens black och klofvar.

När solen åter lyser dimmigt skär
på dessa gators svarta mänskofloder,
de drömmare de skola irra där
om möjligt längre från sin gamla moder.

Rymmaren.

Än slumrar staden djupt i drömmars fröjd,
och ljusstarkt än Orions stjärnor lysa.
Och tyst står natten öfver Skansens höjd,
men ej dess åbor några drömmar hysa.

Kungsörnen glömt i templet för en stund
de lifvets kval, som hvarje dag gör nya,
och trött att vandra i en cirkelrund
har räfven somnat i sin trånga lya.

Väl älgen slöt i vidgad mörk pupill,
när solen sjönk, den fjärran skogens blånad,
men sofver nu med regler stängda till
mot dagens tärande och grymma trånad.

Men sälen, född vid hafvets fria skär,
vill, vaken, ej med dessa trälar blandas,
ty frihet, frihet är hans själs begär,
det syre, som hans lungor längta andas.

Ej något buller nattens tystnad stör,
fångvaktare och fångar, alla sofva.
Men sälen, lyssnande mot öster, hör
ett sorl af bränningar, som brusa dofva.

Han stiger upp ur dammens kvafva bo;
den frihet vill, skall väg till frihet finna —
se öfver stängslet drifvan lagt en bro,
där stjärnor glittrande som himlens brinna.

Hur hinna fram till fjärdens öppna vak —
i öster dagen lyfter nattens slöja! —
Vill himlen svika den betrycktes sak?
Låt solen bakom dunkla skogar dröja!

För sent! Vid dammen ropar Skansens vakt;
två män sig kasta raskt på snabba skidor.
Hallå, i gryningen en munter jakt
utefter kullars snöbetäckta sidor!

Han ligger bunden där på strandens brink
blott några stenkast från den fria fjärden.
Hvem märker väl hans sorgsna ögons blink,
hvem hör hans suckar under återfärden?

Hvad är att se, när han från gölens sten
af smärta sig i döda vågor slungar,
emot hans fria lek i solens sken
bland salta böljors skum med sina ungar?

Gif fången lös! Där hägra hafvets skär.
Bryt själf dig ut från stadens arbetsmöda!
Hans ärfda rike ljus och frihet är,
dess haf och luft i rosenfärger glöda.

Gör båten, klädd i hvita segel, fri!
När frustande dess bog skär havvets bölja,
du varsnar honom dyka upp däri
och tumlande i lek din fåra följa.

I stengropen.

I stengropen stod, för en kärra spänd,
Matts Perssons gråhvita krake,
så mager, att ej hans make
i hela socknen var känd.
Där han stod med hängande manke
i hetaste middagsgasset,
hvad hvälfde hans hufvud för tanke?
Hvad låg i hans djupbruna öga för dröm,
då hans husbonde, släppande piska och töm,
nu kastade sten efter sten på lasset?
Såg han sig lutad öfver
skimrande marmorkrubba,
fylld af hafre och klöfver,
eller sig föras omsider,

dit han önskade helst,
in i slaktarens mörka lider
för att, krossad af drängens klubba,
varda från lifvets smärta frälst.
Gärna han velat, att fattighushjon
och backstugufolk i mon
hans likaste ländbit ratat,
om husbonden blott, som i år han hatat,
fått, svulten, till frukost gnaga
det allra magraste ben,
som var i hans usla kropp att taga. —
Fullastad stod kärran med sten,
och husbonden fattade piska och töm,
och Blacken vaknade ur sin dröm
och vände sitt hufvud och såg
med en blick, som gömde en fråga,
på lassets bräddade råga.
Jag vände mig bort men hörde,
hur det knutiga taglet hven
öfver hästens länder och bogar,
ett gnissel i hjulens fogar,
som gistnat i solens sken,
ett rop af en vredgad röst
och en suck ur ett flämtande bröst. —

Ack, trösta dig, stackars gosse!
Dina suckar, de blifva nog hörda.
Se din herre drar ock en börda,
och den är störst:
ty han bär på ett hjärta af sten —
få se, hvilken dignar först?

Från Norrtullsgatan.

Framför sista krogen
håller Svarten trogen
för sin släde spänd,
hör från närmsta gränd
sotarpojken hvissla — visan känd;

vrider i förbidan
hufvudet åt sidan,
känner sorgen svår:
se, på slädens bår
svept i blommig schal en kista står.

Schalen bredd däröfver
mor ej mer behöfver.

Hon, som ofta bjöd
Svarten hårdkaksbröd,
Kajsa-mor i Berga nu är död.

Tyst och tomt och fruset
väntar gubben huset.

Innan det bär hem,
skall han ha en »kläm»
in på krogen numro femtifem.

Graföl han skall hålla,
som vill afund vålla.

Liktal skall hon få —
tar en sup därpå —
fyra psalmer och prestafver två.

Ingenting får brista,
köpt en stockholmskista,
klart af första klass,
svart, på lejonass,
fransar, silfverplåt och annan stass.

Brännvin utan finter,
kaka med korinter,
 både gris och gås,
 äppelmos och sås —
re'n i tanken smörjer han sitt krås.

Tuggande på biten,
tar ännu en liten. —
 Framför denna krog
 Svarten väntat nog —
solen sjunker bakom Solna skog.

Medan gubben slarfvar,
tvenne muntra sparfvar
 tjena där som bäst
 klockare och präst,
Svarten ensam är begrafningsgäst.

Klockarn nu i halmen
tar upp första psalmen,
 och från kistans krön
 håller prästen bön,
talande om lifvets strid och lön.

Orden hjärtligt menta
äro väl förtjenta.

Svarten gläds däråt,
och på kistans plåt
smälter marssnön nu i stilla gråt.

Ut nu gubben vankar
med ett brännvinsankar;
fast han blef fördröjd,
är åt resan nöjd,
står fundersam öfver kistan böjd.

Kaggen vill han akta,
lyfter locket sakta —
hajar till smått rädd,
som med brott beträdd,
när han ser den rena, hvita bädd.

Hvem har skådat tocket?
sätter sig på locket;
Svarten får ett rapp —
vill en fattiglapp,
må han köra, om han kan, i kapp!

Volterras ros.

Volterras ros, du skönaste Carlota,
mörk som ditt öga var din lefnads gåta. —
Du ligger bunden på din svarta skimmel,
som aldrig tålt ett träd om sina bogar,
och det bär af hän under nattens himmel
igenom myrtenår och mandelskogar.
Där regna blommor som i Edens vårar,
men dit ej för den väg, din skimmel korar,
här droppar blod, här faller dagg af tårar. —

Förnuftets stål det blanka
hon håller lyft i handen.
Ett snitt — och fri från banden,
som tära hennes slanka
och nakna kvinnolif!
Hon vill det ej, vill följa.
När fålen uppskrämd ljungar
igenom piniedungar,
dem midnattsskuggor hölja,
in i en stam hon slungar
med kraft sin skarpa knif.

Det sista stjärneljuset
är slocknadt ut i natten,
ur fjärran höres bruset
utaf ett väldigt vatten,
och döden är dess namn.
De närma sig mot stupet,
och hingsten löddrig fnyser,
han reser sig och ryser
och tar ett språng i djupet,
som svalkande dem hyser
för evigt i sin famn.

På torget i Luzern.

Kom en gång en tidig julimorgon
jag med staf och ränsel på min färd
till Luzern, hvars gamla stadsmur vaktar
portarna till alpers sagovärld.

Tyst var gletscherbergets dunkla grotta,
där dess lejon sökt en plats att dö,
och i böner vid Pilatus' fötter
låg nu mörkögd Vierwaldstättersjö. —

Öfver bruset omkring vattentornet
hördes gatumånglarns hesa rop.
Vimlande emellan grönsaksstånden
rörde sig en brokig främlingshop.

Hvita tälttak skyddade för solen
persikfruktens silkesfina hy,
och i skuggan brann tomatens eldkol,
glödde rosor som en aftonsky.

Mot en mur sig stödde liten flicka,
höll en valp med ömhet på sin arm.
Tvenne sammetsbruna ögon blänkte,
undrande, vid flickans nakna barm.

Skämtande jag sporde, om till salu
flickan bjöd den börda, som hon bar.
Tårar fyllde hennes klara ögon,
»tio sous» var hennes blyga svar.

Då jag tog ur fickan halffrancstycket,
såg hon ängslig på dess blanka rand;
ögat bad, att ej jag skulle köpa,
då hon sträckte ut sin bruna hand.

God valuta var den blick, mig mötte
djupt ur vidgade pupillers natt,
då jag, skänkande åt henne slanten,
återgaf åt henne hennes skatt.

Till kanslirådet N. Fr. Sander.*

Hör, Heimdal blåser i sitt gjallarhorn,
där Bifrost hvälfver sig mot Gimles torn!
Han hälsar Brages son, som kommer lutad,
se'n mödans dag i mänskors värld är slutad.

Då andra somnade i lugna tjäll,
dit kom från Grottes kvarn han hvarje kväll,
ifrån den sten, som mal åt hälsovården,
han kom föryngrad fram till gudagården

Som valan ropar i det djupa kvad,
han spørjer: Vetten I än, eller hvad?
Hvad ingen anar, ser han där och läser —
hur är det, alfer, och hur är det, äser?

* Vid en afskedsfest, då han lämnade sitt ämbete i Ecklesiastikdepartementet.

Han mycket frestat, vida han har varit,
till Tjasses hem i örnhamn har han farit.
Han vet hvad Oden hviskade och sade
till Balder, då på bål han honom lade.

Han mycket frestat, mycket har han pröfvat,
vid Sagas hand i alla världar ströfvat.
Han hört hvad Ossian och Fingal tala,
han tyder runorna hos Kalevala.

Han mycket frestat, han har farit vida,
han funnit Idun i Rigvedas Ida.
Nu är det klart, att Nanna är Bharâti
och att hon har till syster Sarasvâti. —

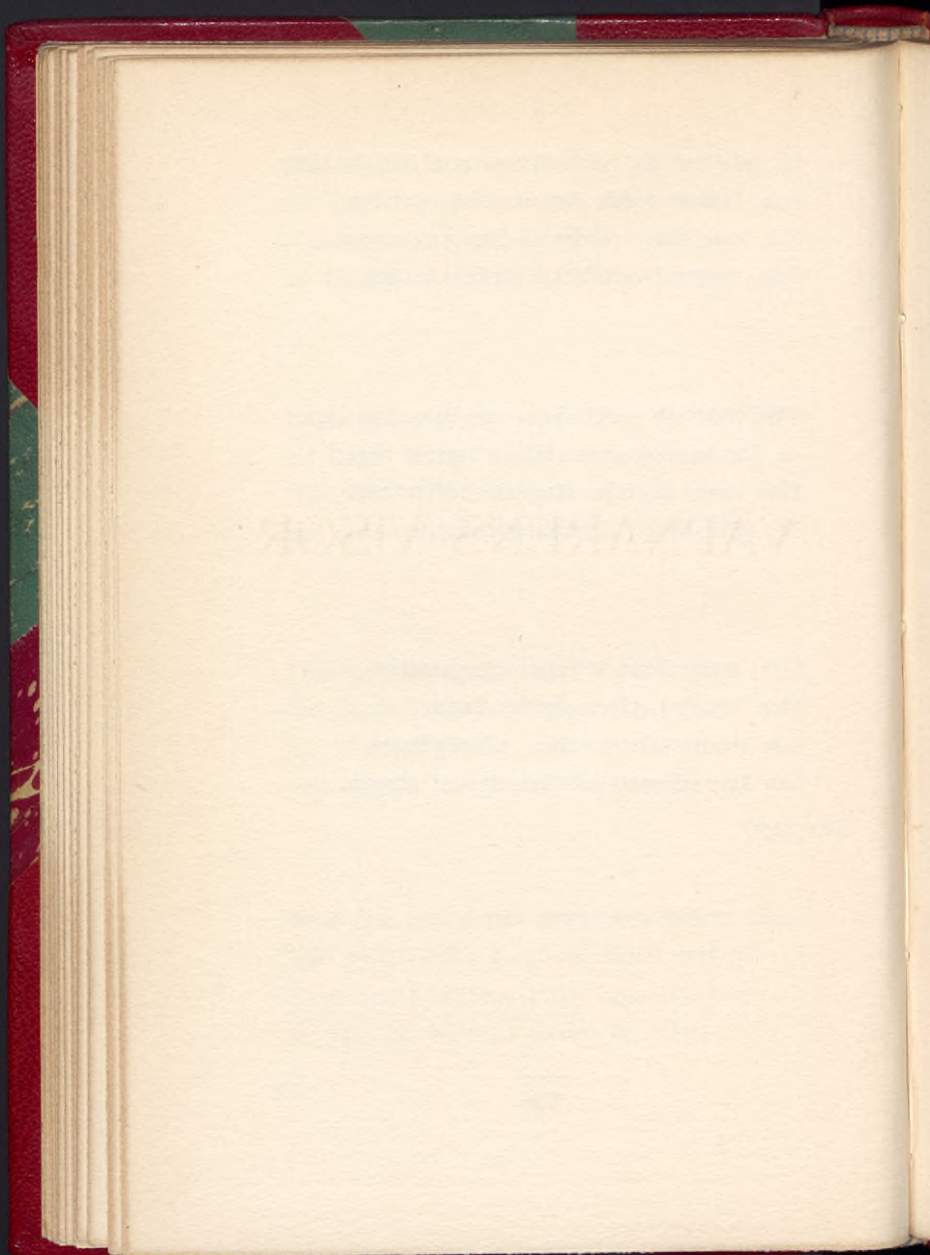
Hvar fick han denna kraft, som kufvar allt,
som gjuter stål i svag och spröd gestalt?
Hvar denna eldhågs evigt unga runa? —
Jo, vet, att skaldens moder är Iduna.

Se, när han låg på smärtans ormbädd bunden
och vänner trodde det var sista stunden,
hon kom, hans moder, i den tysta natten
från Ygdrasil och Sökvabäckens vatten.

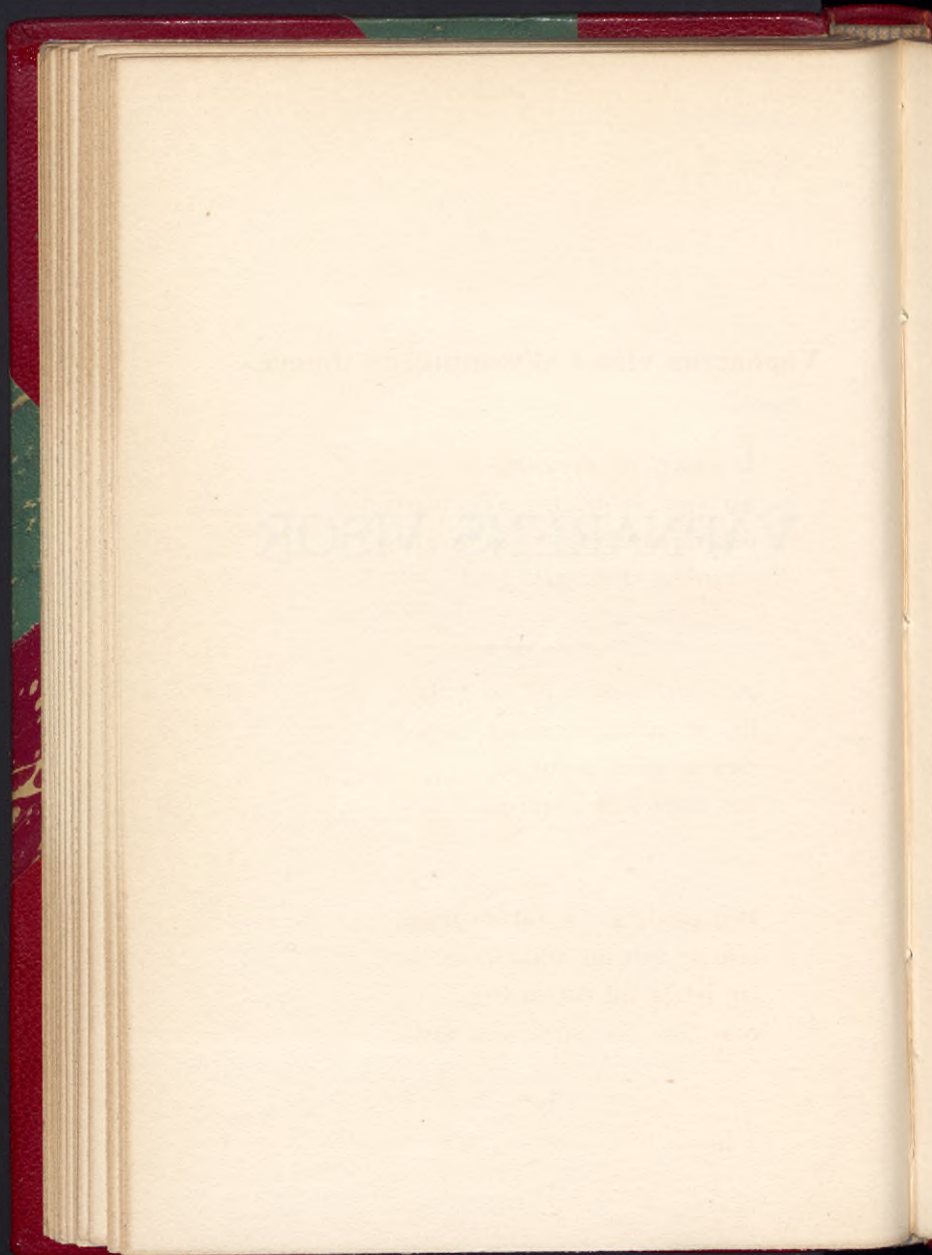
Hon bjöd sin guldfukt — se, hans öga lågar,
se, för hans syn en värld af gudar tågar!
Han reser sig från sängens skrifvarbräde,
där faller ljus i dunkelt gudakväde.

Hör, toner brusa i hans strängaspel!
Han hänförd gifver sig åt sången hel;
som trasten sjunger än i solnedgången,
han äger sången och han ägs af sången.

Okt. 1893.



VÄPNARENS VISOR



Väpnarens visa i skymningens timma.

I borgen vid skymningens timma,
när vinet är drucket och sången död
och vapnen kring väggarna glimma
i härdens slocknande glöd,

går gamlingen in till att hvila
hos sin rosenblommande unga fru,
men sorgerna genomla
och härja mitt hjärta nu.

Den gamle går in till sin fruga,
som är mitt lifs allrakäraste skatt,
jag måste vid dörren buga
och hälsa den gamle god natt.

Ej spirar den rosende lilja
om vintern, när fjärden är fjättrad af is,
men när strålar skyarna skilja
och från hafvet står vårens bris.

Och vore jag icke bunden
af väpnarens heliga trohetsed,
jag sprunge väl upp på stunden
och sprängde den dörrens vred.

Ur bädden jag henne ryckte
där hon sof på silkebolstrarna blå,
en kyss jag på pannan tryckte
och sadlade gångaren grå.

Vi sprängde i midnattsstunden
vid himmelens tindrande stjärnebloss
igenom den gröna lunden,
som blommade efter oss. —

I borgen vid skymningens timma,
när vinet är drucket och sången död
och vapnen kring väggarna glimma
i härdens slocknande glöd,

går gamlingen in till att hvila
hos sin rosenblommande unga fru,
men sorgerna genomila
och härja mitt hjärta nu.

Väpnarens visa om den underbara drömmen.

Jag drömmer: i vapen jag vakar
en natt vid min borgfrus lik,
där vid skenet från silfverstakar
hon sofver, en drottning lik.

De stramande tinningsbanden
äro hvitaste atlask och lin,
och hon håller i marmorhanden
en kvist utaf rosmarin.

Att lindra min brännande smärta
jag beder: »Guds moder min,
tag hälften utaf mitt hjärta
och lägg det hos henne in,

att värmd af dess flammande låga
hon vände till lifvet och mig
eller själf jag miste min plåga
i döden evinnerlig!»

Från himmelens tron hon länder,
Guds moder, min själ till tröst,
hon tager med varsamma händer
eldhjärtat utur mitt bröst.

Hon skiftar det mellan oss båda,
den döda på båren och mig.
Jag bidar: skall lifvet råda,
skall döden förbarma sig? —

Se, när kindens falnade lilja
jag kysser — en ros utslår,
nu ögonens lock sig skilja,
nu löser sig hennes hår.

Men jag släpper den flämtande staken,
som slocknar i vindens ström. —
Jag sitter i bädden vaken,
och allt var en gäckande dröm.

Väpnarens visa om Helig i rosengård.

Hon sitter där blek om kinden
inunder den blommande linden.
Är det guld och silfver hon sömmar,
eller är hon sjunken i drömmar
i rosengård?

Kärlekens eld ger mig smärta,
jag nalkas med brinnande hjärta,
jag ville henne förklara,
hur ljuft det hos henne månd' vara
i rosengård.

Jag stannar, jag måste stanna —
se, en ljusring omkring hennes panna.
För dess glans mina starka drömmar
fly bort som vindar och strömmar
i rosengård.

Hon är helig, hon skall bli moder.
Jag nalkas nu öm som en broder.
Hon gömmer i händerna inne
bindornas hvita linne
i rosengård.

Väpnarens visa om Rosalill.

Du sköna barn, hvars himmelskt rena drag
till tröst din moders drag mig återgifva
så klart som källans våg, som sköldens skifva,
i solens ljus mitt sorgsna hjärta tag!

Du sköna barn, som stilla mot mig ler,
jag dina ögons djup får fritt betrakta,
jag icke nödgas mina blickar vakta,
som när jag på din sköna moder ser.

Du ljufva barn, när dig jag tar i famn,
det är som henne i min famn jag slöte,
i dina blickar ler hon mig till möte,
och när du hviskar, hviskar hon mitt namn.

Väpnarens visa om tystnadens sjö.

När om kvällen skyarna strö
sina sista rosor i dalen,
vi mötas på bänken i salen
vid tystnadens djupa sjö,

dit ej ord eller vindar nå —
blott en suck, som skogen förkväfver,
där ej böljor mot stränderna slå —
blott en våg som en barm sig häfver.

Fastän nära, du är mig skynd,
vi dväljas på skilda stränder.
Öfver tystnadens vattenrymd
jag sträcker ut mina händer.

Där jag står å dess mörka strand
fördold af skuggande granar,
mot ditt blånande sagoland
jag sänder ut mina svanar.

Jag sänder en svan öfver sjö,
en svan som ej synd har svärtat,
en svan som är hvit som snö
med en rodnande glans öfver hjärtat.

Skall han nå dig, min hvita svan,
där på tystnadens sjö han seglar
öfver vindlös mörknande ban,
där stjärnornas ljus sig speglar?

**Väpnarens visa, då han drager till det
Heliga landet.**

När morgonen gryr i öster
och fåglarnas kvillrande röster
uppvakna i skogar blå,
mitt svärd och min sköld skall jag taga
till det Heliga landet att draga
på gullsadlade gångaren grå.

Jag minner mig på, när jag lände,
en yngling, som sorg ej kände,
till den gamle riddarens borg.
Stark drager jag bort: jag är gärdad
af en brynja, som hårdt blef härdad
i den eld, som är brännande sorg.

Min väpnaretjänst fullbordats,
med riddaresvärd jag omgjordats
i dag af din egen hand.
Du tagit mitt löfte att strida
för alla i världen, som lida
i nödens och sorgernas band.

Jag lofvat, att färgerna dina,
som jag fäst i min hjälm, skola skina
den heliga staden till tröst.
I det hvita det glimmande röda
som sol i snö månade glöda
och som hjärta i oskuldsbröst.

Du sagt, att om löftet jag bryter,
om mod i mitt hjärta tryter
och jag väjer för fienders hot,
blå himmel skall plötsligt sig molna
och det röda i hjälmen förkolna
och det hvita bli aska och sot.

Jag rider i vaknande ljusa
björklundar, som sakta susa
en bön ur Guds heliga bok,
jag stannar på dalens brinkar
och ser, hur från borgen det vinkar
med ditt fladdrande hvita dok.

Väpnaren sjunger om mötet vid
himlens port.

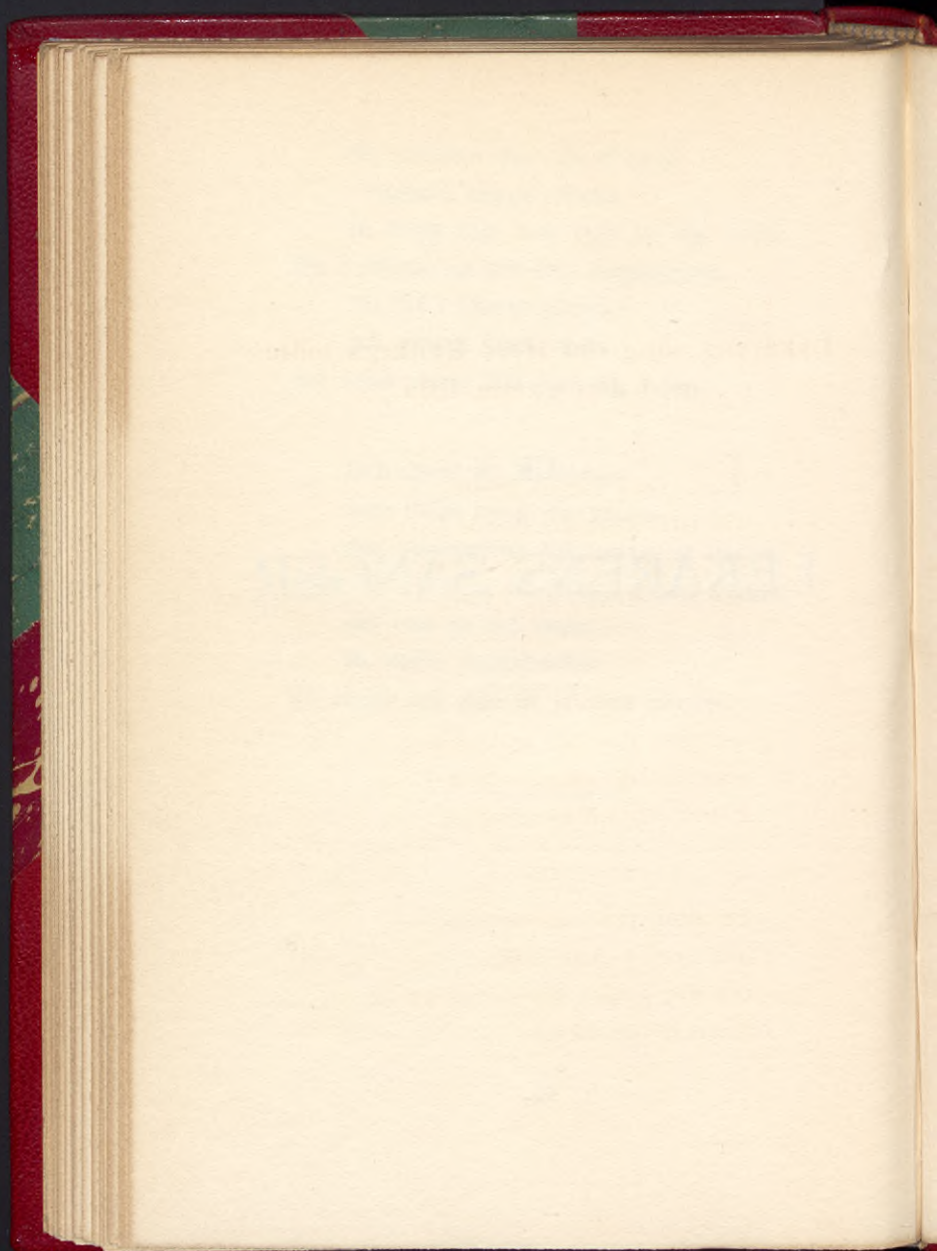
Om genom ångerns dalar,
där tårefloder brusa,
där skogar doft af evig oro susa
och rosor sig med egna törnen stinga,
jag hinner himlens salar,
de svindlande och ljusa,
skall väl din kända röst emot mig klinga?

I hvalfvet af portalen,
af stjärnestrålar gjutet
och af en gnistrande kristallsten slutet,
skall väl min älskade jag återfinna?
Skall, renad genom kvalen,
förlåten för hvad brutet,
jag skira kläder af din hand där vinna?

Se, när som barn du drömde
i vaggans trygga snäcka,
en ängel kom och, utan att dig väcka,
dig hviskade ett ord från himmelriket.
Du det i hjärtat gömde,
och genom årens räcka
det ordet aldrig blef utaf dig sviket.

Och däraf till ett tecken
kom tidigt kring din panna
den skimmerfina helgonring att stanna,
som var mitt ljus, då mörker själen kvalde,
det rena är det sanna —
se, under mantelvecken
du vingar bär som de af Gud utvalde.

UR
LEKARENS SÅNGER



Lekarens sång om Herr Rynings möte
med den gamla Ella.

En visa i dagens gryning
vid facklornas slocknande ljus
om starke herr riddar Ryning,
om herr Ryning till Ryningehus,

som, när hingstar trotsiga stegrat,
har gjort dem till spaka lamm,
som tusende gånger segrat
i strid och vid kärleksglam. —

En afton vid mikaelsmässa
han rider i sakta mak,
och där gungar öfver hans hjässa
furornas dunkla tak.

Stark kommer herr Ryning ur striden
på väg till sin skönas famn.
När han rider utför liden,
hvem ropar herr Rynings namn?

Från Ulfbergets brant det skrattar,
han aktar ej gaster och troll,
då en hand i hans tyglar fattar,
och det ropar: »Herr Ryning, håll!»

Han gångarn med sporrarna stinger,
men hästen ej rör sig ur fläck,
fullrustad ur sadeln han springer:
Hvem göre herr Ryning till gäck?

En kvinna, gammal och krumpen,
som hejdar herr Rynings ridt!
Herr Ryning, den striden är lumpen,
men du blir ej den gamla kvitt.

Till marken hon honom fäller,
med sitt knä på hans bröst hon står,
ur sin skinnsäck hon aska häller
i riddarens svarta hår.

Jo, jo, det börjar att kvällas
mot ånger och testament,
det var allt den gamla Ellas
järnknä på sitt bröst han känt.

Lekarens sång om Herr Margros.

Det var en herre, som het Margros,
han hade en jungfru kär.
Och när han ej kunde henne få,
så lät han henne i bojor slå
och samka henne besvär.

Han tog hennes gods, han tog hennes gull,
henne satte i tornet in.
Där blef hennes dag, för hans kärleks skull,
af hårdaste plåga och pina full,
ty hon ändrade ej sitt sinn'.

Då gick herr priorn ur klostret en dag
och klagade an herr Margros:

»Det är ej din herre Gud till behag
att pina en kvinna med hugg och slag,
låt jungfrun, den ädla, gå.» —

»Nej, det skall jag säga dig, så prior som du är,
den gången så tog du fel,
det är jag, friboren, som bojor bär,
det är mig, som den jungfrun gör allt besvär,
och mitt lif hon sätter på spel.

Ty hon har tagit min arma själ
och pinar den natt och dag,
och hon har röfvat mig vett och skäl,
och hon har gjort mig till usel träl,
det är jag, som får hugg och slag.»

Lekarens sång om ulfven, som förgrep
sig på det heliga.

Vid den villande klöfjeleden,
som bär öfver Holaveden,
där står i furornas lä
en bild af Guds heliga moder
med barnet uppå sitt knä.

Vid den villande klöfjeleden,
som bär öfver Holaveden,
där stryker i natten en varg.
Ej vädrar han karm eller fora,
midvintern är kall och karg.

Vid den villande klöfjeleden,
som bär öfver Holaveden,
gråulfvén, hungrande, vild,
högt reser sig upp att gripa
gudsbarnets heliga bild.

Å den villande klöfjeleden,
som bär öfver Holaveden,
där rider ett bröllopståg.
Vid Guds moders bild, där det rastar,
i drifvan en ulf död låg.

